

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6264/2541

นาง สุพิศ สุนทรอาจารย์ กับพวกโจทก์ นาง ศิริ โย สอด หรือ เทียน บุญ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1374, ป.วิ.พ. มาตรา 247, ป.พ.พ. มาตรา 1304,

พ.ร.บ.จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 มาตรา 12, พ.ร.บ.จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 มาตรา 15

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้การได้มาซึ่งสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทของจำเลยที่ 1 จะตกอยู่ในบังคับตามเงื่อนไขห้ามโอนตาม พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ก็ตาม แต่จำเลยที่ 1 ก็ได้โอนขายโดยส่งมอบการครอบครองที่ดินพิพาท ให้โจทก์ที่ 1 ก่อนจำเลยที่ 1 จะได้รับอนุญาตจาก อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ให้ทำกินถึง 3 ปี โจทก์ทั้งสอง ซึ่งได้ยึดถือครอบครองที่ดินพิพาทเพื่อตนตามความเป็นจริง นับแต่ซื้อตลอดมาย่อมมีสิทธิขอให้ปลดปล่อยการรบกวน การครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1374 ได้เมื่อจำเลยที่ 1 ร่วมกับพวกทำละเมิดเป็นเหตุให้ต้นข้าวที่โจทก์ทั้งสองร่วมกันปลูกไว้ในที่ดินพิพาทต้องเสียหายนับได้ว่าโจทก์ทั้งสองถูกรบกวนสิทธิแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่า โจทก์ที่ 2 เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินมือเปล่า 1 แปลง จำเลยทั้งสามได้ร่วมกันบุกรุกเข้าไปในที่ดินของโจทก์ที่ 2 โดยใช้รถไถนาไถทำลายต้นข้าวที่โจทก์ทั้งสองปลูกไว้เป็นเนื้อที่ประมาณ 9 ไร่ขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าเสียหายจำนวน 53,260 บาทแก่โจทก์ทั้งสองพร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีจากต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จจำเลยทั้งสามให้การและฟ้องแย้งว่า ที่ดินพิพาทเป็นของรัฐที่จัดสรรให้แก่ประชาชนและอยู่ในอำนาจปกครองของนิคมสร้างตนเองตากฟ้า ที่อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์อนุญาตให้จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นสมาชิกนิคมเป็นผู้เข้าทำประโยชน์ จำเลยที่ 1 ได้ร่วมกับจำเลยที่ 2 ทำประโยชน์ในที่ดินตลอดมา โจทก์ทั้งสองบุกรุกไถนาของจำเลยที่ 1 เสียหายขอให้ยกฟ้องและบังคับให้โจทก์ทั้งสองออกจากที่ดินพิพาท ห้ามเกี่ยวข้งอีกต่อไปและให้โจทก์ทั้งสองร่วมกันชำระค่าเสียหายแก่จำเลยที่ 1 เป็นเงิน 42,000 บาทโจทก์ทั้งสองให้การและแก้ไขคำให้การแก้ฟ้องแย้งว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตนิคมสร้างตนเองตากฟ้าจริง แต่ไม่สามารถจัดสรรได้เนื่องจากมีราษฎรเข้าทำประโยชน์อยู่ก่อนแล้วจึงให้ราษฎรครอบครองทำประโยชน์เรื่อยมาและสามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนมือกันได้ ที่ดินพิพาทเดิมเป็นของนางสมศรี พรหมผล ต่อมา นางสมศรีขายให้แก่จำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 1 ขายและส่งมอบที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ที่ 1 ต่อมา ปี 2536 โจทก์ที่ 1 ยกที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ที่ 2 แล้วโจทก์ทั้งสองเข้าครอบครองทำประโยชน์จนถึงปัจจุบันขอให้ยกฟ้องแย้งจำเลยทั้งสามขาดนัดพิจารณาศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงินจำนวน 13,500 บาท แก่โจทก์ทั้งสอง พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี จากต้นเงินดังกล่าว นับตั้งแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จ ยกฟ้องแย้งจำเลยทั้งสามจำเลยทั้งสามอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืนจำเลยที่ 1 ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายของจำเลยที่ 1 เพียงว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ซึ่งศาลฎีกาจำต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยจากพยานหลักฐานในสำนวน ตาม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 247 ประกอบมาตรา 238 คดีได้ความว่า ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตนิคมสร้างตนเองตากฟ้า โจทก์ที่ 2 มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทและโจทก์ทั้งสองร่วมกันครอบครองปลูกข้าวในที่ดินพิพาท จำเลยทั้งสามร่วมกันทำละเมิดเป็นเหตุให้ต้นข้าวที่โจทก์ทั้งสองร่วมกันปลูกไว้ต้องเสียหาย ปัญหาดังกล่าว จำเลยที่ 1 ฎีกาว่าเดิมจำเลยที่ 1 ขายที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ที่ 2 (ที่ถูกเป็นโจทก์ที่ 1) แล้วจำเลยที่ 1 เข้าทำนาต่อมานั้น สัญญาซื้อขายและสัญญาเช่าดังกล่าวย่อมเป็นโมฆะเพราะขัดต่อกฎหมาย และไม่อาจถือว่าผู้ครอบครองอยู่มีสิทธิดีกว่าดังเช่นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 เพราะที่ดินพิพาทตกอยู่ในบังคับตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 มาตรา 12 และ 15 ดังนั้น ที่ดินพิพาทยังคงเป็นของจำเลยที่ 1 การที่โจทก์ทั้งสองครอบครองอยู่ ถือว่าเป็นการครอบครองแทนจำเลยที่ 1 จนกว่าจะมีการบอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะแห่งการยึดถือซึ่งจะกระทำได้ต่อเมื่อพ้นกำหนดเวลาห้ามโอนแล้ว กรณีเช่นนี้ไม่อยู่ในบังคับต้องฟ้องเพื่อปลดเปลื้องการรบกวนภายใน 1 ปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1374 ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้การได้มาซึ่งสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทของจำเลยที่ 1 จะตกอยู่ในบังคับตามเงื่อนไขห้ามโอนตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ก็ตาม แต่จำเลยที่ 1 ก็ได้โอนขายโดยส่งมอบการครอบครองที่ดินพิพาทให้โจทก์ที่ 1 ตั้งแต่ปี 2529 ก่อนจำเลยที่ 1 จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ให้ทำกินถึง 3 ปี โจทก์ทั้งสองซึ่งได้ยึดถือครอบครองที่ดินพิพาทเพื่อตนตามความเป็นจริงนับแต่ซื้อตลอดมาย่อมมีสิทธิขอให้ปลดเปลื้องการรบกวนการครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1374 ได้ เมื่อได้ความว่าจำเลยที่ 1 ร่วมกับพวกทำละเมิดเป็นเหตุให้ต้นข้าวที่โจทก์ทั้งสองร่วมกันปลูกไว้ในที่ดินพิพาทต้องเสียหาย นับได้ว่าโจทก์ทั้งสองถูกรบกวนสิทธิแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษามานั้นชอบแล้ว คำพิพากษาศาลฎีกาที่จำเลยที่ 1 อ้างไม่ตรงกับรูปเรื่องในคดีนี้ ฎีกาจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

สุวัตร สุขเกษม · จรัญ หัตถกรรม · อรุณ น้าประเสริฐ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6264/2541>